

Luku 21

Ainoaa talouspolitiikkaa etsimässä

Oppikirjan sivut 159-167

Tehtävä 1: Miksi järkevästä talouspolitiikasta on monia erilaisia näkemyksiä?

- **monimutkaisia syy-seuraus -suhteita**
- **jatkuvaa muutosta**
- **ennustaminen on vaikeaa**
- **päätöksenteossa paljon eri vaihtoehtoja**
- **Talouspolitiikka on arvokysymys.**
  - **ideologiset ja poliittiset näkemykset**
- **Etujärjestöt ajavat omaa talouspolitiikkaa**

Tehtävä 1: Miksi järkevästä talouspolitiikasta on monia erilaisia näkemyksiä?

- **Taloudessa on monimutkaisia syy-seuraus-suhteita ja talous on jatkuvassa muutoksessa.**
- **Talouden ennustaminen on vaikeaa ja päätöksenteossa on paljon eri vaihtoehtoja.**
- **Järkevä talouspolitiikka on arvokysymys.**
- **Toivottavan talouspolitiikan taustalla vaikuttavat ideologiset ja poliittiset näkemykset.**
- **Etujärjestöt ajavat sellaista talouspolitiikkaa, joka edistää niiden jäsenten etuja.**

Tehtävä 2. Minkälaiset asiat vähentävät talouspolitiikan tehokkuutta?

- **Rakenteellisiin ongelmiin on vaikea vaikuttaa, ainakaan nopeasti.**
- **Talouspolitiikalla voi olla suuria inhimillisiä seurauksia, mikä pitäisi ottaa huomioon.**
- **Taloudellisia resursseja on aina vähemmän kuin niille olisi tarvetta.**
- **Tehdyt päätökset voivat osoittautua tehottomiksi.**
- **Yhden valtion mahdollisuudet vaikuttaa globaaliin talouteen ovat rajalliset**

Liberalismi
vs.
Keynesiläisyys
vs.
monetarismi

[Tuomas Enbuske](#)

Kannatat **taloudellista liberalismia**. Keksi kolme iskulausetta, joilla tuot esiin näkemyksesi järkevästä talouden ohjaamisesta.

- **“Vapaat markkinat ovat aina oikeassa!”**
- **“Suhdannevaihtelut – normaali olotila!”**
- **“Vastuuta hyvinvoinnista yksilölle, ei yhteiskunnalle!”**

Adam Smith ja taloudellinen liberalismismi

- 1700-luvun loppu
- vapaa kauppa ja yritteliäisyys
- työnjako
- kysynnän ja tarjonnan laki
  - *valtion rooli olematon*
- ***Ihminen on itsekäs!!!***

Muutat näkökantasasi **keynesiläiseksi. Laadi toiset kolme iskulausetta, jolla kumoat aikaisemmat liberalistiset näkemyksesi.**

- **“Valtio säädelköön ahneita markkinavoimia!”**
- **“Elvytys – lääke suhdannevaihteluihin!”**
- **“Työttömyys olkoon vihollisemme!”**

J. M. Keynes

- laman sekä työttömyyden korjaamiseksi
  - kysynnän lisääminen laman aikana
    - julkinen rakentaminen (investoinnit)
    - verojen alentaminen
    - korkojen pitäminen alhaalla
    - tulonsiirtojen lisääminen
    - vaikka velaksi
- **julkisen vallan rooli merkittävä**
- **aktiivista finanssipolitiikkaa (verotus)**
- inflaation torjunta noususuhdanteen aikana →
päinvastaiset toimet laskusuhdanteessa

**= LISÄÄ PÖHINÄÄ
MARKKINOILLE!**

Paikalle tulee monetaristi. Miten hän suhtautuu liberalistisiin iskulauseisiin?

- **“Liberalistiset ajatukset taloudesta tuntuvat järkeviltä.”**
- **“Markkinoiden valta on parempi vaihtoehto kuin säädelty talous, koska julkisen vallan toimet ovat usein epäonnistuneet!”**
- **“Rahapolitiikkaa ei sovi unohtaa, se on tehokkain talouspolitiikan keino!”**

Monetarismi (M. Friedman)

- Kansantalouden pahin ongelma on inflaatio.
- Talouspolitiikan tärkein osa on keskuspankin rahapolitiikka
  - kansantalouden rahamäärän säätely tärkeää työttömyyden uhallakin → korkopolitiikka
  - myös palkkojen tulisi joustaa!
- **Julkisen vallan puuttumista ei tarvita**
  - Ei finanssipolitiikkaa (verotus)
  - Voi vaikuttaa vain lyhytaikaisiin vaihteluihin
  - On aina myöhässä

Talouden ongelmat hoituvat, kun markkinat ovat vapaat ja yksilöt voivat toimia vapaasti

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

a) leikataan opintotukea

• positiivisia:

–valtion menot pienenevät

–nopeuttaa opiskelua

(nopeammin töihin, veronmaksajaksi)

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

a) leikataan opintotukea

• kielteisiä:

- opiskelijoiden toimeentulo vaikeutuu ja köyhyys lisääntyy**
- opiskelijoiden työssäkäynti lisääntyy ja valmistusajat voivat pidentyä**
- kaikilla nuorilla ei välttämättä olisi varaa opiskella**
- pitkällä aikavälillä osaavan työvoiman saanti heikkenee**

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

b) korotetaan työttömyysturvaa

• positiivisia:

- työttömien toimeentulo paranee, köyhyys vähenee**
- kotimainen kysyntä kasvaa, koska vähätuloiset laittavat suuren osan lisätuloistaan peruskulutukseen**

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

b) korotetaan työttömyysturvaa

• kielteisiä:

–valtion menot kasvavat

**–työttömien kiinnostus ottaa
matalasti palkattuja töitä
vastaan vähenee eli
kannustinloukut lisääntyvät**

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

c) vähennetään yritysten tuotekehitykseen suunnattuja rahoja.

• positiivisia:

- valtion menot pienenevät**
- yritysten välinen kilpailu on reilumpaa, sillä kaikki yritykset eivät saa tuotekehitykseen tukea**

Tehtävä 3. Mitä positiivisia ja kielteisiä seurauksia keksit seuraaviin talouspoliittisiin päätöksiin:

c) vähennetään yritysten tuotekehitykseen suunnattuja rahoja.

- **kielteisiä:**

- **yritysten mahdollisuudet tuotekehitykseen heikkenevät, ei työllistä**
- **haittaa talouskasvua ja yritysten menestymistä maailmalla**

Kertausta

Tuomas Enbuske

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

Tehtävä:

Talouspolitiikan soveltaminen käytäntöön on toisinaan hankalaa. Pohdi tätä finanssipolitiikan näkökulmasta ja täytä taulukon viimeinen sarake.

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

keino	suhdannevaihe	idea	käytännön toteutuksen vaikeuksia?
verotus	nousukausi:	kiristetään verotusta kulutuksen hillitsemiseksi	
	laskukausi:	lasketaan veroja kysynnän pirstämiseksi	
julkiset investoinnit	nousukausi:	lykätään investointeja, ettei talous ylikuumene	
	laskukausi	lisätään investointeja kysynnän pirstämiseksi	
tulonsiirrot	nousukausi	vähennetään tulonsiirtoja kulutuksen hillitsemiseksi	
	laskukausi	lisätään tulonsiirtoja talouden pirstämiseksi	
velan ottaminen	nousukausi	ei oteta velkaa, maksetaan entisiä velkoja pois	
	laskukausi	otetaan velkaa, ettei tarvitse leikata tai nostaa veroja	

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

keino	suhdannevaihe	idea	käytännön toteutuksen vaikeuksia?
verotus	nousukausi:	kiristetään verotusta kulutuksen hillitsemiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • poliittisesti epämiellyttävä päätös • kansainvälinen verokilpailu otettava huomioon • kireä verotus ehkäisee yrittämistä ja talouskasvua
	laskukausi:	lasketaan veroja kysynnän piristämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • valtion ja kuntien tulot tippuvat muutenkin, veroja ei ole varaa laskea • verojen laskusta säästyvät rahat eivät välttämättä päädy kulutukseen • jos veroja lasketaan, pitää ehkä ottaa velkaa

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

keino	suhdannevaihe	idea	käytännön toteutuksen vaikeuksia?
julki- set inves- toinnit	nousukausi:	lykätään investointeja, ettei talous ylikuumene	<ul style="list-style-type: none"> • nousukaudella on rahaa rakentaa • investointeja voi olla vaikea lykätä, esim. liikenneyhteydet ja koulut on pidettävä kunnossa
	laskukausi:	lisätään investointeja kysynnän piristämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • mistä rahat? • taloutta piristävä vaikutus ei välttämättä ole kovin nopea

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

keino	suhdannevaihe	idea	käytännön toteutuksen vaikeuksia?
tulon-siirrot	nousukausi:	vähennetään tulonsiirtoja kulutuksen hillitsemiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • sama poliittinen vaikeus kuin verotuksessa • keneltä vähennetään? lisääntykö eriarvoisuus?
	laskukausi:	lisätään tulonsiirtoja talouden piristämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • mistä rahat? • toisaalta tulonsiirtoihin käytetyt varat palautuvat nopeasti talouden kiertokulkuun • Huom! tulonsiirrot tasaavat suhdanteita automaattisesti, koska suhdannevaihe vaikuttaa tulonsiirtoja tarvitsevien ihmisten määrään

Finanssipolitiikan teoria ja käytännön hankaluudet

keino	suhdannevaihe	idea	käytännön toteutuksen vaikeuksia?
velan ottaminen	nousukausi:	ei oteta velkaa, maksetaan entisiä velkoja pois	<ul style="list-style-type: none"> • rahaa on kivempi käyttää muihin menoihin, velan lyhentäminen saattaa nousukaudella unohtua
	laskukausi:	otetaan velkaa, ettei tarvitse leikata tai nostaa veroja	<ul style="list-style-type: none"> • velan korot rasittavat taloutta • velka on joskus maksettava takaisin